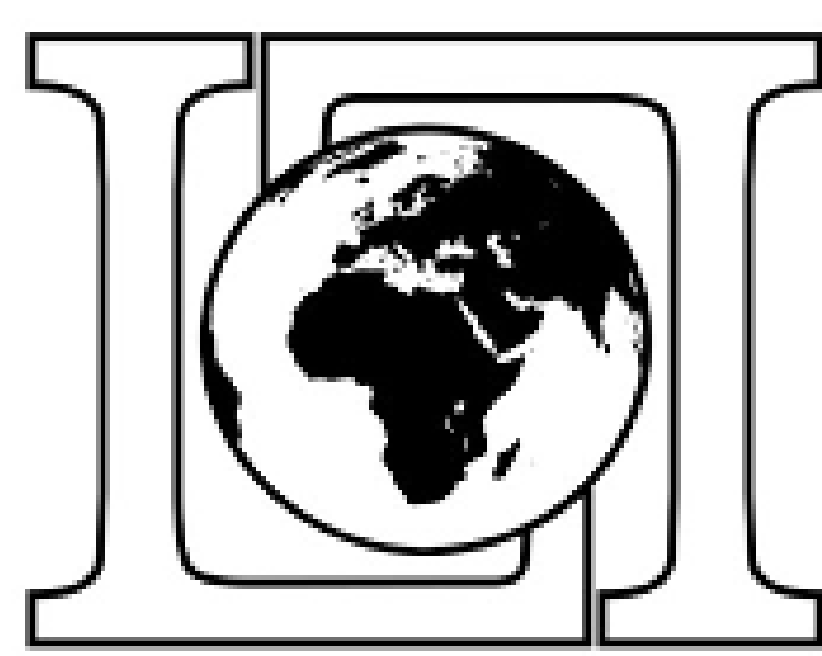

italština

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Il linguaggio è una fonte di malintesi.

(Řeč je pramenem nedorozumění. A. de Saint-Exupéry)

- 64 milionů rodilých mluvčích v EU, ve světě celkem 90 milionů
- úřední jazyk v Itálii, San Marinu, Vatikánu, Švýcarsku (kantony Grigioni a Ticino), částečně i v některých oblastech Chorvatska a Slovinska. Též oficiální jazyk Suverénního řádu Maltézských rytířů.
- indoevropský, románský jazyk/flektivní jazyk SVO
- španělština, portugalština, francouzština, rumunština, katalánština, rétorománština

- vyvinula se z lidové (tzv. vulgární) latiny
- dnešní italština historicky vychází z literární toskánštiny 14. století
- italština byla po staletí literárním jazykem, který ovládala jen hrstka vzdělanců
- většina obyvatel Apeninského poloostrova mluvila dialekty
- k postupnému rozšiřování standardní italštiny jako celonárodního jazyka začalo docházet teprve po sjednocení Itálie v r. 1861
- tomuto rozšíření významně napomohlo celostátní rozhlasové a televizní vysílání

Il gelato al cioccolato era squisito.
[il dʒe'la:to al tʃok:o'la:to 'era skwi'zi:to]

Il dželáto al čokoláto éra skvizító.

Il gelato al cioccolato era squisito
ART.M.SG ice cream.M.SG of.ART.SG chocolate.M.SG be.PST.3SG excellent.M.SG

Čokoládová zmrzlina byla vynikající.

- italské **dialekty** jsou dodnes živé a mnohdy se od sebe navzájem i od standardní italštiny liší natolik, že si jejich mluvčí nerozumí
- italských dialektů je podle některých zdrojů tolik, že jejich přesný počet nelze určit
- největší počet mluvčích má neapolština
- v italských dialektech vznikla i některá významná literární díla

V češtině najdeme mnoho přejímek z italštiny...

alt (alto), tenor (tenore), libretto (libretto), piano (piano[forte]), primadona (primadonna), arkáda (arcata), busta (busto), štuk (stucco), banka (banca), citadela (cittadella), groteska (grottesca), mafie (mafia), pizza (pizza), špagety (spaghetti), čau (ciao), bankrot (bancarotta)

- italština je významným jazykem Evropské unie a patří mezi 5 nejlépe studovaných cizích jazyků na světě
- je to jazyk hudby a umění
- vedle standardní italštiny existuje v Itálii velké množství dialektů, které se od sebe výrazně liší po stránce fonetické, gramatické i syntaktické

- italština je co do počtu mluvčích třetím největším jazykem Evropské unie
- je významnou lingua franca katolické církve
- je jazykem hudební terminologie a opery, její znalost je nezbytná pro každého hudebníka
- zanechala výrazné stopy v terminologii dějin výtvarného umění

@italianistikaffuk/

Ústav románských studií FF UK

<https://urs.ff.cuni.cz/>

urs@ff.cuni.cz